

3D

www.leren en organiseren.nl

info PDF-04

Institutionele samenwerking, begripsduiding en factoren

door: Joke Kiewiet-Kester

Citeertitel:

Kiewiet-Kester, J. (2007). *Institutionele samenwerking, begripsduiding en factoren*. Leiden: Lectoraat Educatie Hogeschool Leiden.

Flaptekst:

Institutionele samenwerking in het onderwijs zien we in verschillende hoedanigheden terug: variërend van samenwerking bij projecten tot het (deels) versmelten van organisaties. Ook bij het opleiden van leraren is de institutionele samenwerking op dit moment een belangrijk gegeven en dit uit zich in verschijningsvormen die bekend zijn onder kreten zoals Opleiden in de School en Academische scholen. Wat zijn kenmerken van het proces van samenwerking? Wat zijn de begrippen die we in het kader van samenwerking hanteren? Wat is er bekend over institutionele samenwerking vanuit de (wetenschappelijke) literatuur? Op welke manieren kun je institutionele samenwerking succesvol noemen? Van wie gaat de sturing uit en hoe krijgt dit gestalte?

Het zijn zo maar een aantal vragen die in deze brochure aan de orde komen. Dit boekje is bedoeld als eerste aanzet om te kunnen komen tot een begrippenkader op het terrein van institutionele samenwerking bij onderwijsorganisaties. Het is daarnaast bedoeld voor docenten en bestuurders van onderwijsorganisaties die betrokken zijn bij projecten op het gebied van Opleiden in de School, Professional Development Schools of Academische Scholen.

Bestelinformatie:

Deze brochure is te bestellen via 3D - leren en organiseren: info@LERENenORGANISEREN.nl.

Inhoudsopgave

Projectbeschrijving

Inhoud

- 0 Inleiding
 - 1 Definiëring en positionering institutionele samenwerking
 - 1.1 Definiëring
 - 1.2 Positionering
 - 2 Aspecten van de samenwerking
 - 2.1 Het ABC van samenwerkingsaspecten
 - Afhankelijkheid
 - Afstemming
 - Bandsterkte
 - Besluitvorming
 - Commitment
 - Contracten
 - Doelstelling
 - Duurzaamheid en intensiteit
 - Economische verwevenheid
 - Gewenning
 - Grootte
 - Hiërarchie
 - Individuele persoonskenmerken
 - Macht
 - Omgeving
 - Opportunisme
 - Organisatiekenmerken
 - Onzekerheid
 - Ruilrelatie
 - Toegevoegde waarde
 - Vertrouwen en betrouwbaarheid
 - 2.2 Paradoxen rond de samenwerking
 - 3 Risico- en succesfactoren
 - 4 Relevantie voor het hoger onderwijs
 - 4.1 Potentiële samenwerkingspartners voor hogescholen
 - Samenwerking met een andere (studierichting van de) hogeschool of universiteit
 - Samenwerking als opdrachtgever
 - Samenwerking als opdrachtnemer
 - Samenwerken met het toekomstige werkveld van de studenten
 - 4.2 De samenwerking tussen PABO en basisscholen
 - 5 Aanbevelingen
 - 5.1 Nadere theoretische verkenning
 - 5.2 Praktische toepasbaarheid
 - 6 Afsluiting
 - 7 Literatuurlijst
 - 8 Bijlagen
- Bijlage 1, Faalfacoren en succesvoorwaarden voor institutionele samenwerking
- Bijlage 2, Werkplekieren in het basisonderwijs

Literatuurlijst

- Boonstra, J. (2007). Ondernemen in allianties en netwerken. *Management en Organisatie*
Themanummer: Ondernemen in allianties en netwerken, een multidisciplinair perspectief, 5-35.
- Bruijn, J., & Ten Heuvelhof, E. (2004). *Management in netwerken*. Utrecht: Lemma.
- Geldens, J. (2007). *Leren onderwijzen in een werkplekleeromgeving*. Helmond: Kempellectoraat Hogeschool De Kempel, proefschrift.
- Gils, M. v. (1977). *De organisatie van organisaties: aspecten van interorganisatiele samenwerking*. Groningen: Rede.
- Hagedoorn, J. (2006). Understanding the cross-level embeddedness of interfirm partnership formation. *Academy of Management Review*, Vol. 31, no. 3, 670-680.
- Houtveen, T., Versloot, B. & Groenen, I. (2006). *De begeleiding van startende leraren*. Den Haag: Sectorbestuur Onderwijsarbeidsmarkt.
- Kaats, E., Klaveren, P. v., & Opheij, W. (2005). *Organiseren tussen organisaties: inrichting en besturing van samenwerkingsrelaties*. Schiedam: Scriptum.
- Kallenberg, A. (2007). *Opleiden van leraren bij institutionele samenwerking: een vierluik*. Heerlen: Ruud de Moor centrum.
- Kallenberg, A. (2004). *Tussen opleiden en professionele ontwikkeling: leren (en) organiseren van nieuwe arrangementen*. Leiden: Hogeschool Leiden, lectorale rede.
- Kiewiet-Kester, J. (2006). *PDS nader bekeken, een praktijkbeschrijving van 'opleiden in de school'*. Leiden: Lectoraat Educatie Hogeschool Leiden.
- Kiewiet-Kester, J. (2007a). 'Opleiden in de school' als katalysator voor schoolontwikkeling. *Basisschool Management*, 8, 8-11.
- Kiewiet-Kester, J. (2007b). *Toekomstige leerkrachten (opleiden) in de school*. Alphen aan den Rijn: Kluwer.
- Klein Woolthuis, R. (1999a). *Sleeping with the enemy: trust, dependence and contract in interorganisational relationships*. Enschede: proefschrift Universiteit Twente.
- Klein Woolthuis, R. (1999b). *Winnen kan ook samen: handleiding voor samenwerking*. Den Haag: Pionier, projectgroep van Ministerie van Economische Zaken.
- Können, E. (1980). Interorganisatiele samenwerking in het licht van ruiltheorie en coalitietheorie. In W. d. Greve, & W. (. Vrakking, *Strategie van samenwerking tussen organisaties in welzijns- en gezondheidswerk* (pp. 27-51). Lochem: De Tijdstroom.
- Kornelius, L. (1999). *Inter-organisational infrastructures for comparative advantage; strategic alignment in virtual corporations*. Eindhoven: Proefschrift Technische Universiteit.
- Laan, A., & Sijpersma, R. (2006). *Bouwen op vertrouwen*. Enschede / Amsterdam: Universiteit Twente / Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid.

Landelijk Overleg LerarenOpleidingen BasisOnderwijs (LOBO) (2004). *Koersen op meesterschap*. Den Haag: Landelijk Overleg LerarenOpleidingen BasisOnderwijs (LOBO).

Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO) & Inspectie van Onderwijs. (2007). *Opleiden in de school, kwaliteitsborging en toezicht*. Studie. Inspectierapport 2007-09.

Noort, W. v., & Lammers, C. (1995). *De tussenorganisatie; verkenningen in het maatschappelijk middenveld der interorganisatiele betrekkingen*. Leiden: DSWO Press Rijksuniversiteit.

Nooteboom. (2002). Management van sociaal kapitaal voor leren tussen organisaties. In P. v. Baalen, M. Weggeman, & A. Witteveen, *Kennis en management* (pp. 156-185). Schiedam: Scriptum.

Popeijus, H., & Geldens, J. (2007). Samen opleiden: een gedeelde verantwoordelijkheid. *Velon, tijdschrift voor lerarenopleiders*, jaargang 27 (3).

Roelofs, W. (2002). *Van opleidingsscholen naar kennisnetwerken primair onderwijs*. 's Hertogenbosch: KPC Groep.

Welling, D.Th. (2006). *Bouwen op een gemeenschappelijk verleden, aan een succesvolle toekomst*. Groningen: Rijksuniversiteit, proefschrift.

Zaal, G. v. (1997). *De drie strategische kerndimensies van interorganisatiele samenwerking*. Rotterdam: Erasmus Universiteit, proefschrift.